

Az MTA Debreceni Területi Bizottság szolnoki szakbizottságának
meghívása *Szolnok, 2012. 10.09.*

Az alkotmány és a tudomány kapcsolata

Kolláth György

www.kollath.com

/az előadás már e honlapon/

T. Földijeim!

Köszöntöm Önöket, köszönöm a meghívást. Nem elégtétel, hanem különleges öröm itt ma egy fórum keretében előadást mondanom. Láthatták a honlapomon, hogy erre az előadásra eredetileg **ez év áprilisában** került volna sor. Annak prezentációja azóta fenn van a web-en: igen sokan fűztek hozzá kommentárt. Habár személyeskedő, elvakult kritika is akadt: köszönöm az értő figyelmet. Áprilisban még Szolnokon nem nyílt rá lehetőség, ám másutt próbára tehettem a tudomány művelői előtt is közjogi meglátásaimat. Valamikor e jeles **főiskola szenátusának tagja voltam**: jó alkalom lehet a mai **egy kicsit viszonznom** a korábbi megtiszteltetésből. Előadói **axiómám változatlan**: bár tudom, hogy az alkotmányjog a politika koordináta-rendszere, olykor pedig bizarr lenyomata, pártos politikát sosem adok elő. Baloldali kutatónak, oktatónak számítok, de ez remélem, nem annullálja a szakmai kompetenciát. **Független vagyok, de nem semleges**, és főként nem egyrészt-másrészt dekázó kívülálló, vagy rejtőzködő behódoló. A kapott cím megköveteli, hogy reagáljak mások tudományos értékű vagy legalább igényű megnyilatkozására, akár egyetértek vele, akár nem. Így lesz. Értelmezésemben a tudomány nem az, hogy 5 könyvből írunk egy 6-ikat, hanem a szubjektumunkon átütő tárgyilagosság. Nem fair, hogy/ha jó pénzért korpásodhat még az ember szakállá is: legfeljebb háborgó lelkiismerettel ír alá a pénztárban. Fura, bár **jellegzetes módon nincs tudományos vita az Alaptörvény kapcsán**, ám ami van – főként **Sólyom** László ex-államelnök úr politikai, ill. ünnepi nyilatkozata kapcsán - itt ma áttekintést, s elemző bírálatot nyer. Még két opus: **Paczolay** Péter AB-elnök úr tudósi megnyilvánulása nem bírálatot, hanem realizálást sürget. Hasonlóképpen az **EKINT** minapi 8 pontja, mely közjogilag nívós, politikai prognózisként középutas és illuzórikus. A „**hogyan**” kimaradt belőle. Egyebekben marad az áprilisi törzsanyag: tudják, ez divatszó lett ez év elején.

Minden...

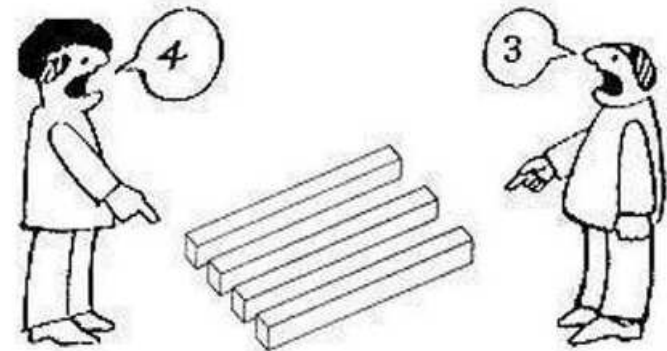
Tisztelt Tanár és Kutató Elmék! Hölgyeim és Uraim!

Egy sms **terjedelmű** válasz a főcímrre: e kapcsolat olyan, *mint amikor a faltörő kos és a fotocellás ajtó teszteli egymást. Nincs kontaktus.* Az előadás képi szemléltetéssel folytatódik és majd zárul is. **Jog(vita), tudomány, ember, valóság: összerendezhetők?**

Nézzük a képet!

Kinek van igaza? Abszolút mértékben, **végérvényesen senkinek** nincs: éppen ez a tudomány, a jog, a plurális világkép lényege.

Társítható a képhez **egy szellemes gyűjtés**. Egy-egy mai, derűs gondolati summázat az 5 leghíresebb - történetesen, a húsvéti feltámadás után jogosultan, a szellemével jelen lévő - zsidó embertől, akinek **meghatározó szerepe volt a nyugati civilizáció** kialakulásában: 1. Mózes, aki azt mondta: **minden a jog**, 2. Jézus, aki azt mondta: minden a szeretet, 3. Marx, aki azt mondta: minden a tőke, 4. Freud, aki azt mondta: minden a szex, 5. Einstein, aki azt mondta: **minden relatív**.

5 éves visszatekintés

Magamról: 1989-ben **rendszer váltó alkotmányosság** közreműködője és értékrendjének védelmezője voltam, s maradtam. Alkotmányjogi állásponthoz mindig ott van a demokratikus jogállam tisztelete. Szülővárosomban, *Szolnokon 5 éve* hasonló tárgykörben tarthattam egy nagyobb előadást. Két okból hozom szóba. Egyrészt, mert az is a komoly - flancosan: tudományos és etikus – elemzés és prezentáció követelménye, hogy számot adjunk korábbi állításaink, munkahipotézisünk későbbi találati pontosságáról, a szavak és a történések összefüggéséről. Másrészt, mert 5 éve még a megyeháza zsúfolt dísztermében találkozhattunk, ám ezt mára a bornírt politikai „haragszomrád” kizárta. **Bajban van az a hatalom, amely már gondolatoktól is fél**, azokat (el)utálja, meg sem kísérli érvekkel ellensúlyozni. Beszél róla, de nincs vele az „erő”. **Szembeüljön** tehát most a 2007. évi saját szó és a későbbi tény, trend, állapot. 5 éve a kulcs-megállapítások a következők voltak, melyekhez most, *slágvortokban későbbi, ill. friss fejleményeket kapcsolok*:

a) Alacsony a honi **alkotmányos kultúra** a közpolitika, a társadalmi élet minden szintjén: az oktatást, a médiát, a szakmai nyilvánosságot is ide értve. *Azóta+ma: korábban elképzelhetetlenül súlyos visszaesés következett be, ui. életbe lépett, ami halva született. Lett Alaptörvény (AT), de az nem megemelte, hanem erodálta a jogállamunkat, a jogi közgondolkodásunkat. Erősítette a rossz trendet: a közügyekből kihál a minőség.*

Hungary: egyház, kegyház, fegyház

b) Az Aranybulláról szólva jeleztem, hogy már 800 éve is **megbundázták**, elszúrták a fő jogfelfogását: *az ellenállási záradékát*. A korabeli elemekből **modern történeti vagy más alkotmány nem adódnék**. *Azóta+ma: az 1000 éves állami lét esszenciáját (jó, hogy nem rovásírással) reinkarnálni próbálták az ún. Nemzeti hitvallásban. Megkísérelték házásítani a Szent- Korona-tant a népszuverenitással. Se hal, se hús: emészthetetlen (v)étek lett belőle.*

c) **Leszakadóban vagyunk Európától**: általában és jog-specifikusan is. 2007-ben mégsem volt nyoma a XXI. századi Magyarország józan „kitalálásának”, felépítésének. Nagy szellemi erővel folyó új alkotmány előkészítésének, megalapozásának a **jelei sem látszottak**. *Azóta+ma: bárminek a fair alátámasztása, korrekt megalapozása, jóhiszemű együttműködéssel való megalkotása mit sem javult: sőt szabadságharc indult a Nyugat (EU-IMF) ellen. Ütköző értékrendek 6 szótaggal, sarkítva. EU=Acquis Communautaire: közös értékek, vívmányok. Hungary=egyház, kegyház, fegyház. Válasz nélküli aktuális kérdés: kiért-miért tántorognak ki önök önként a nyugati típusú demokráciák családjából? Hová tartanak? A kormány kitart, az EU betart(at).*

Patchwork?

d) Pedig a (fél)múlt, a jelen és a jövő egyaránt egy **eszázadi, modern, EU-konform ország-stratégiát, állam- és jog-koncepciót, valós reformot, s benne az alkotmányozás 3 fő karakterének megfelelő újra-rendezést** igényelne. Csak hát a 2/3-ad **konszenzus-kényszere fatális visszahúzó erő**. *Azóta+ma: erőszakolt megalomán víziókon és brutális kivitelezésen kívül máig sincs érdemi, strukturális, fenntartható reform. Lett ellenben 2/3-ad, ám vele átestünk a ló másik oldalára. Az európai alkotmányosság alfája és ómegája, hogy az önkény esélyét ki kell zárni, nem szabad túlhatalmat adni senkinek: meg se tehesse a fékek és ellensúlyok rendjét sértő lépését az, aki ezzel kacérkodnék. Az elvek, a közjogi minőségek és a garanciák a fontosak, nem pedig az azt szolgáló technikák, alkalmazott arányos és megoldások. Zuhanásszerű visszaesés jött. Otto von Bismarck, a Vaskancellár mondta 200 éve: minden magyar egy jogász és egy huszár keveréke. Kardunk rozsdás, szavakkal vívunk. Nem szoktunk időben leszállni a magas lóról. Óvodai vicc szemléltet. Kiszól a kertbe a dadus: - Viktorka, ne húzd a macska farkát! Süvít a válasz: -Én csak fogom, ő húzza! Katonásan pedig: Újságíró: - Tábornok úr, igaz, hogy hidegre tette a jogállamot? - Nem igaz, elnök vagyok, nem tábornok.*

e) 2007. évi konklúzióm: kéne, de kb. **akkor lesz jó, új alkotmányunk, amikor e században nyári (vagy téli?) olimpiát rendezünk**. *Azóta+ma: európai jogállamban elképzelhetetlen honi alkotmány(ozás) képződött. Tudománytalan, kusza input-ból 2011. évi Húsvéti Alaptörvény lett, Márkus(s)-napi Orbán-pátens, „felcsútmány” output-ként. Nem itt-ott korrigálandó, uniós+ellenzéki kompromisszummal kezelhető „mű”, hanem **működésképtelen közjogi Frankenstein jött létre**. Közös nevezőre nem hozható torzók önző, veszélyes, művi egyvelege: primitív politikai patchwork. Olimpia: nuku, de talán lesz 3 éven belül Puskás I. és Puskás II. stb. stadionunk. A nem jogász értelmiség számára is kezelhető **demokratikus dilemma** lényege: önök szerint nem **fából vaskarika vajon egy nyitott társadalmat, szabad demokráciát vasmarokkal, fentről, egy kézből irányítani?***

Csak fáradt gőz?

Nem írnék jóvá magamnak a fentiekből 5 találatos szelvényt. **Jobbat vártam** még a politikai váltógazdaság 4 évhez kötött ciklusának zavarai, meghasonlásai, retorziói és újrakezdései közepette is. *Tudományos közreműködéssel, politikusi felkészültséggel és alázattal a rendszerváltó köztársaság 20 évéből jobb, sikeresebb, versenyképesebb, szerencsésebb Magyarország és új alkotmánya is formálódhatott volna.* Igaz, a közjog nem szerencse-játék. Vagy talán manapság, nálunk mégis csak az? Erről is szól a következő bő félóra. Előadás-címem koordináta rendszere **két fogalom: alkotmány(osság) és tudomány(osság).** **Kapcsolatuk lehet tűz és víz** (eredménye: **fáradt gőz**). De lehetett volna a *megalapozás, a szerves fejlődés és intézményesítés, a múlt, jelen és jövő közti szintézis: a korrekt norma és vízió mesterműve.* Nem az lett. Mondanivalóm a kapott cím általános és konkrét leképezését ígéri. Keretet, határt az időtényező szab. Főleg nagy totálkép jön, de 1-2 izgalmas, időszerű, hitelesítő részletre is kitérek. Úgy, mint pl. a tudomány autonómiája, alkotmányos védelme. Aztán az értelmiség helytállása pl. a diploma-megvonás katarziséban. Felvillantok - jellemzőként - metodikai és tartalmi elemeket. Itt-ott keresni próbálom az **ésszerű kiutat** egyes közjogi gubancok hálójából. Nemrég igazi **doktori védésen** hallottam: *nézz mikroszkóppal, jelölj lézerrel és vágj szikével, gammakéssel.* Amit *ne tégy: sanda szemmel nézni, tűzzel-vassal jelölni és baltával csonkolni.* Iránytűm az előbbi.

Címszavak

Mi is a tudomány? **Mi is az alkotmány?** Ráolvasható-e nálunk ezek találkozására **Lautréamont mondása** a szürrealizmusról (a varrógép és egy esernyő találkozása a boncasztalon: s értelmetlen a kérdés, hogy ezek hogy kerültek oda)? Igen, jellemző a frappáns összekötés. Sőt! Volt egy szocializmus korabeli **vicc**, arról hogy vajon kik találták ki a kommunizmust: tudósok vagy politikusok? Válasz: politikusok, mert *a tudósok előbb állatokon kipróbálták volna*. Mégis csak lehetne szellemi reinkarnáció?! Definiáljunk!

Tudomány: Magyar Larousse Enciklopédia, 3. kötet 944. oldal

Tudomány fn 1) A természet, a társadalom és a gondolkodás összefüggéseiről szerzett, igazolható ismeretek rendszere. 2) Tudományág Történeti tudományok. 3) vál Gyakorlati ismeretek összessége. A főzés tudománya. 4) biz Az egyéni ismeretek összessége. Megáll v. csődöt mond a tudomány (om), most már nem tudom, mit kell tennem. 5) kissé rég Hozzáértés, szakértelem. 6) biz Sajátos ügyesség. A zsonglőrök tudománya. Tudományellenes mn 1) A tudomány igazságaival ellentétes. Tudományellenes nézet. 2) A tudományos kutatás ellen irányuló. Tudományellenes propaganda.

Uralkodói kinyilatkoztatás?

Magyar Larousse Enciklopédia 1. kötet 79. oldal: Alkotmány fn Jog Az államilag szervezett társadalom belső rendjére, az államszervezet felépítésére és működésére, s az állampolgárok jogaira és kötelességeire vonatkozó alapvető jogi normákat tartalmazó alaptörvény. A legmagasabb szintű jogszabály, egyben politikai okmány is, amely kifejezi a hatalmi viszonyokat, s kinyilatkoztatja az uralkodó politikai nézeteket. (sic!) –A feudalizmusban az államszervezetre vonatkozó szokásjogot és a legfontosabb törvényeket (rendi vagy történeti alkotmány) tekintették alkotmánynak. Az első, egységes, írott chartális alkotmány az észak-amerikai Egyesült Államokban 1787-ben jött létre. A hatályban lévő magyar alkotmány az 1949. évi XX. törvény, - s itt a módosítások felsorolása következik - lezárva 1991-ben – 8 főbb tételben. Már nem él. Értelmezzünk!

Természet, társadalom, gondolkodás összefügg: igazolt ismeretek nélkül nincs korrekt rendszer. A hozzáértés, a szakértelem külön pont és fogalom a speciális „ügyesség” a zsonglőrök „tudományához” képest. Az előbbi valóság: az utóbbi rendre cirkuszi szemfényvesztés. A tudományellenes propaganda akkor is kétségbeesett, ártó örvény, ha az a Házban, politikai kudarc bosszújaként jelentkezik.

A feudális berendezkedés „rendi” (rendpárti?) úzusa alatta áll a modern alkotmányosságnak.

Műhiba a nyereg alatt visszacsempészni a történeti alkotmány ködös Kárpát-medencei (re)vízióját.

(Suttogó propaganda: ALKOTMÁNY=a történeti, addig ami van, csupán Alaptörvény. Ezért is van következetesen „ország”, „állam” helyén „nemzet”.) Ha pedig itt és most mindez már mégse menne, legalább létre– és visszahozható a Szent-korona eszme és -tan fílingje, s vegyítése a népszuverenitás (immár: közhatalom) néhány elemével - vélhetik főhatalmi kultúrmérnökök. Lopakodik, tolakodik a Horthy-rendszer komplex berendezkedésének restaurációs kísérlete, mantrája. Olyan példa van, hogy történeti alkotmányt követett írott. A fordítottja: nonszensz, miként az erőszakos múltba merengés, a kötelező, hitvallásos államcél is.

Tudományos scenárió v.s. politika

Kiegészítéseim: tudomány(osság)=minőség: tudomány(osság)=választék, pl. A,B,C scenárió, kimunkált, bemért előnyökkel és hátrányokkal. A tudomány és a politika még válsághelyzetben /időlegesen felkért krízis-menedzser országglása idején/ sem csereszabatos. Sosem csakis egy út lehetséges. *Tudományos - netán elvben, sterilen a legtisztább - döntési javaslat, változat lehet politikailag ellenjavallt.* Mert pl. túl kockázatos, keresztül-vitelében kétséges, külpolitikailag befogadhatatlan, EU-s jogi vagy honi alkotmányjogi tekintetben hibás, vagy kontrollálhatatlan népmozgalmat, intézményi bukás-sorozatot indítana el, vagy finanszírozhatatlan, avagy pl. 1:10 arányban **nem hozna, hanem vinne voksokat.** A politikai optimum - ha nem nonszensz, ha nem absurdum - önálló, életképes variánst adhat, sőt akár jó, demokratikusan kompromisszumos, közbülső megoldást is. Evidens, hogy utóbbiért már nem a tudós visel felelősséget. De a tudomány axiómáit és metodikáját élből, ától cettig mellőző, öntelt és önkényes hatalmi döntéshozatal káros, ártó melléfogás. Az is *ballépés, ha eleve nincs erkölcsi bátorság független erőt (fel)kérni, időben, okosan kérdezni, hatáselemzést kérni, pro és kontra elgondolásokat egyeztetni, modell-kísérletet végez(tet)ni, a megalapozásban, avagy a monitoring terén, a visszacsatolásban külső közreműködést igénybe venni.* *Műhiba mindezek helyett a kritikát megtorolni, elfojtani, a dolgokat robbanásig feszíteni.* Morál, ösztönző miliő, befogadó közeg, valós önkép nélkül sincs hasznos tudomány, fair politika, korrekt alkotmányozás. Sajnos, összességében mégis ezek félre-tételével történt a 2010-2011. évi alkotmányozás.

Tankönyvi sérthetlenség

Nem az a kérdés tehát, hogy **tényleg egy I-pad-en, a vonaton, a repülőn készült-e** az új alkotmány. Akkor volna igazán baj, ha így lett volna, ha ez a mantra hihető lenne. Kizárt. A görög mitológia dús tárházát adja az Olümpuszon élő istenségek csodás tetteinek. A miénk – talán a görög joghurt kivételével – egy másik világ. Félvilág, maximum félmegoldásokkal. Kijózanító bornírtság, amely ***a jogászképzés kötelező minimumával, a pártsemleges tankönyv tételeivel sincs tisztában. Túl lehet haladni az alkotmányjog, az összehasonlító közjogi iskolai tételein: feltéve, hogy a delikvens előbb megismerkedett velük. Előtte, helyette: ártó tudatlanság.*** Milyen hozzáállás és munkakultúra az, mely - a törvények törvényénél - egy egyetemi **kollokvium követelményeit is alulmúlja?! Iskolapélda lehetett az államfői sérthetlenség** magyarázata. Az valójában nem bírálhatatlanságot, hanem a politikai felelősség hiányát, és egy korlátozott, de létező büntetőjogi felelősség megoldását adná, jelentené neki. Tétel: nincs, sosem lesz az elnöknek különleges büntetőjogi védelme: ui. nem a néptől kell féltetni őt, hanem a többi politikai-hatalmi tényezőhöz való viszonyát kell jól rendezni. ***A tankönyvben (419. oldal) négy és fél sor! Sok?!*** Nézzük mindezt minőségi oldalról! Mindennek, így az alkotmányozásnak is van, volna megfelelő, hárszabályszerű **technológiája**. Esetünkben - közjogi érvénytelenséget kiprovokálva - megbukott, félrement ez is. Mindez **a ködös, önző elvektől, a negligált megalapozáson át, az éber kóma közeli, kétkezi kodifikációval bezárólag mutat dermesztő képet.**

Alkot(mányoz)ó+az ő jeles instrumentuma(i)?!

Közjogi, minőségi A és B próba

A tudomány minőségi követelménye szempontjából nézve legutóbbi időszak **(köz)jogának európai és honi egybevetése döbbenetes**. Ehelyütt csak A és B próba következik.

A) Íme az Unió - hazai törvénné is vált, ízig-vérig eszázadi, világszínvonalú és általunk is ünnepeelt - **Alapjogi Chartája preambuluma** kivonata: *Szellemi és erkölcsi öröksége tudatában az Unió az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a szolidaritás oszthatatlan és egyetemes értékein alapul, a demokrácia és a jogállamiság elveire támaszkodik. Tevékenységei középpontjába az egyént állítja, létrehozva az uniós polgárság intézményét és megteremtve a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget. ..Az Unió... biztosítja a személyek, a szolgáltatások, az áruk és a tőke szabad mozgását, valamint a letelepedés szabadságát. Ennek érdekében a társadalmi változások, a társadalmi haladás, valamint a tudományos és technológiai fejlődés fényében szükséges az alapvető jogok megerősítése e jogoknak egy chartában való kinyilvánítása útján.* Ez volna a gyarmatosítás?

B) Vessük össze ezt a 2011 március 15-én, ünnepélyesen tárgyalásba vett „Magyarország alkotmányának szabályozási elvei” című (férc)művel. A 3. oldal alján az Alapvető jogok és köteleességek c. blokkban ez áll: „Az Alkotmány (*sic, itt nagybetűvel, az előadó kiemelése!*) tartalmazza valamennyi, a jelenlegi alkotmányban (*sic, itt meg ugyanaz, kis betűvel, kiemelés tőlem!*) foglalt alapvető emberi és állampolgári jogokat.” A helyesírás csuklásain kívül hiba az egyes szám - többes szám zavara, továbbá a „valamennyi” eufémizmusa. Úgy érthető, hogy lesz ugyan valamennyi jog, de nem mind, sőt ki tudja, hogy végül is mennyi, de maximum annyi, mint eddig. Konceptcionális baj, hogy már a tervezett alkotmányból is bántóan hiányoztak az Unió kartájának általános és konkrét tételei, nívumai, minőségi jegyei. Ez ment aztán félig-meddig végig, **vonakodva és ambivalenciával** teljesített kiegészítésekkel. Mi mozgatta mindezt? Talán a sanda hadfi ars poetica-ja: *Smafu a tisztesség egy jó alkalomhoz képest. Mi váljunk legendává. Politika=akarat, tudomány=ésszerűség.*

Benyalt számmisztika: a 2/3

A tudományosság minimumát, egzakt világot kiiktató hozzáállásra a **2/3-os, hamis mandátum-fétis** a másik példa. Mi is a 2/3: formálisan egy korábban, találomra belőtt arányszám, érdemben pedig az Alkotmánybíróság (AB) szerint „a minősített többség nem egyszerűen ...formai előírása, hanem olyan alkotmányos garancia, amelynek lényeges tartalma az országgyűlési képviselők közötti széles körű egyetértés. Mindez az alkotmányos berendezkedés alapjainak megőrzésétől elválaszthatatlan.”

(Kommentár 92. oldal). Konklúzió: nem maga az arányszám, hanem annak eredete, (ind)oka, **egyetértést kifejező kritériuma a döntő**. Lehetne, volt is más garancia és mérték: pl. a 4/5. Ergo nem mellőzhető a két oldal konszenzusa a legsúlyosabb, rendszerelvű, 4 éves cikluson túl mutató ügyekben. Ez a minősített többségű személyi ügyeknél ugyanígy jutna érvényre, ami már a demokratikus legitimitációt is érinti. Ezért egy kontroll-hiányos, otromba alkotmányozás már csak a fentiek miatt is, lehetne igazoltan alkotmányértő. Főként, mert az alkotmányozó és a törvényhozó hatalom nem szükségképpen esik egybe: az előbbinél kell lennie minőségi többletnek is. Nálunk nem volt, ma sincs. Sajnos a Ház egésze (még)is *Jolly Jokernek tekintette a 2/3-ot*. Nem az! Próba: mi a 2/3? a) A 4. vodka után két fiú és egy gyönyörű lány programot tervez. Srácok: Csináljunk egy örült, vad szex-éjszakát! 1. fiú: benne vagyok! 2. fiú: oké, mi az hogy! Kislány: nem, nem akarom! Legények: **-kisanyám, a 2/3-ad az kétharmad!** Némi erőszak 1 ember v. 1 ország ellen?! Btk-beli tétele a partiképes ifjaknak: 5-től 10 évig terjedő szabadságvesztés. Ennyi (mandátum)idő szinte senkinél sincs. b) Közúti balesetet szenved egy képviselő. Dísztávirat, jobbulást kíván a Ház: 268 igen, 100 nem és 18 tartózkodás.

A 2/3 formai előfeltétel, nem érdemi adu. Mennyiségi tekintetben egy kevéssel több, mint a sima határozatképesség. De érdemi meghatározó szerepe nincs: **tartalmilag egy minősített többségű döntés éppúgy lehet jó mint rossz, alkotmányos vagy alkotmányértő.** Utóbbi önzésből be is következett.

Labdarúgó attitűddel tilos!

Az új Alkotmány: szimbolikus névvel Alaptörvény működésképtelen közjogi Frankenstein. Úgy készült, mint egy dirib-darab szatyor. Megkerült minden szűrőt, megalapozást és kritikát. Csólátás, önérdek uralja: nem látni a fától az erdőt. Terápiát kínál diagnózis nélkül. Centralizál és múltba mereng. Összegyűrná 1938-at 2011-gyel. Ambivalens az eredmény. Ha már nem jöhet vissza a királyi Nagy-Magyarország, legalább a nevéből tűnjék el a köztársaság. /Nemrég az elnöki rendszerrel kacérkodó miniszterelnöki eszmefuttatás hangzott el./ **Ha már nem lehet** a bázis a Szent- Korona-tan, legalább készüljön kötelező preambulum vitatható történelmi tételekkel, Nemzeti hitvallás névvel. Rangrejtve a (nép)szuverenitásra is hivatkozni kell: jól jöhet az Unióval szemben. Szubjektív hiba az ország legitimációját, állami státuszát az 1944. évi német megszállásától az 1990. évi szabad választásokig kiradírozni. Kellett egyáltalán, avagy éppen most egy rossz, új Alaptörvény? Így és mindezért semmi esetre sem!

Futball-perspektívából, labdarúgó attitűddel tilos volna alkotmányozni. Nem klubcsapat alkotmányoz, hanem nemzeti válogatott. Nem győztes-vesztes végeredményű a „játék”. A többség (túl)hatalmát kellett volna korlátozni, az önkény esélyét kizárva. Szabadságharcos alkotmányozás nem létezik. Mikor nyertünk utoljára szabadságharcot? Igazán sose, az Unióval szemben most sincs rá esély. Európában egy alkotmány sok közös vívmányból áll. Értéktartalmú, de ideológiailag és pártalapon semleges, stratégiai döntésekből álló, távlatos normaköteg. Általánosan elismert elvek, szabályok és modern kihívások válasza. Taktikai szempont, időszakos pártérdek nem determinálhatja. Súlyos vége lesz a kuruckodásnak, ha a természet, a gazdaság, a fizika, a társadalom és az Unió törvényeit a hazai jog voluntarista módon legyőzni szeretné.

5 lépésben szemléltetve

Az akarat és az ésszerűség konfliktusát, s a **jogállamban össze nem mosható cél és eszköz** kevert viszonyát szemléltessük a közjogi ország-megújítás menetével! Másodszándékot előtérbe állító, leplezett, mégis céljában és eredményében ártó közhatalmi és jogpolitika szab(ott meg) mindent, melyben az **egyirányú „felhalmozás” élből jött és tarol, 5 lépésben.1) Átszervezik, átnevezik X alkotmányos intézményt. Gyakorlatilag mindet. 2) Stratégiai csúcspozíciót hoznak létre benne, zömmel egy személyre kialakítva. 3) 9-12 éves mandátummal betonozzák be, teszik szinte leválthatatlanná a már előre kiszemeltet.4)Ájtatos képpel beleültetnek egy vagy több bizalmast (nicknevük: orbaniták), majd már együtt színlelik a poszt függetlenségét. 5)Ellehetetlenítik, elkedvetlenítik, szinte kalodába zárják az utánuk jövőket, s a jövőnket.** Az ellenzék kisemmizése, a kontroll kikapcsolása egyformán sérti az Uniót és hazai demokratikus jogállamiságot. Ráadásul olyan új, pártos választójogi törvény készült, amely /a korábbi és a pillanatnyi arányok mentén/ ma abszolút vagy újból 2/3-os többséghez juttatná a kormányoldalt. Sőt, másutt a mandátumot nem érő töredék-szavazatokat adják össze: a kiegyensúlyozottság érdekében. Nálunk fordítva: a győztes kap bónuszt, kb. úgy, mintha egy autó-nyertes benzinkutat is haza vihetne. A választás eljárási törvénye még rémisztőbb. A külhoni magyarok választása a normál rendbe beiktathatatlan. *Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita?* Magyarországon kívül nincs élet, vagy ha van, az nem olyan?! **XXI. századi, modern ország-stratégia helyett kicsinyes, önérdékű párttaktika szab meg évtizedekre szóló közügyeket.** Ez még annak az egy-két, rátermett **kiszemeltnek sem kedvez**, aki fair körülmények között, többpárti konszenzus alapján is elnyerhette volna, sőt az orbáni restauráció bukása után ismét elnyerhetné magas, ám független tisztségét. Totális ellencsapás és retorzió váltásként sem kell: de nem csak a status quo és/vagy a felfordulás, a teljes borítás lehet a választék. **A függetlenség ethoszát és rendjét azonban vissza kell hozni, és egyszer s mindenkorra garantálni szükséges.**

Uniós kitekintés

Az EU bizalmatlan a politikai és jogi fejleményeink és a kormány magyarázatai iránt. Okkal. Az alapértékek és az önként vállalt kötelezettségek megsértése mégis eszkalálódik. A baráti jótanács és diszkrét intés ideje lejár(t). *Nem az Unió csatlakozott hozzánk, hanem fordítva. Az Unió írott, szokás- és precedens-joga: Brüsszel, Luxemburg és Strasbourg úzusa felülírja a magyar alkotmányt is.* Az ország nem azonos a kormánnyal. Valódi érdekünk a XXI. századi progresszió, integráció és versenyképesség lenne: amit a kormányzati hiteltelenség, nem pedig a brüsszeli adminisztráció rombol. Brüsszelből nézve cseles játékosnak látszunk: a magyar mögötted lép be a forgóajtóba, de előtted lép ki. *Sérelmi politikából, elszigetelődésből nem lesz sikerorientált ország.* Az Unió a jogállamiságot, a pluralizmust, a szabad médiát, a hatalom-megosztást, a politikától független állami posztok integritását, a politikai hatalmat korlátozó emberi jogok betartását elvárja, elkezdte kikényszeríteni. Igaza van, ez volna a saját érdekünk is. Az Alaptörvényt is ide értve 10-12 új törvényt vizsgál a Velencei Bizottság: nem csak de jure, hanem de facto módon is. Kormányzati kommunikációs ellenvetés: csak azért mondják, mert irigylik a 2/3-ot, mert a bal-liberális oldal ármánykodik, mert új utakat járunk a hanyatló Európában. **Feldúlt, honi politikus fakadt ki ellenben, uniós vetületben: milyen karta, a franc akarta!** Valójában szűkül a jog és minden autonómia tere, esélye. Feldúlták az oktatást, az egyházügyet, az önkormányzatokat. *Mármoros éhséggel foglal(t) el minden pozíciót a hatalom. Nem tud vele boldogulni: képtelen konszolidálni, pacifikálni.* A függetlenség eltiprásában tipikus az Orbán-Simor konfliktus. *A kormányfő nem onnipotens erőművész: a jegybank nem kereskedelmi bank, sem jackpot. Kölcsönös, jóhiszemű együttműködésük alkotmányos norma. Nem megy.* A Real Madrid szemléltet. Néha a csatársorban 2 támadó ék van: Benzema és Higuaín. Benzemának nem az a dolga, hogy semlegesítse Higuaínt, és az se, hogy megcsapolja a bankkártyáját. Esküt tenni sem a csapattárs karikatúrájára kell. Kulcs: a monetáris függetlenség garanciája. Ilyen *példa más körben is* adódnék.

Jogforgácsok, elvétések

Az AT negligálta a hárszabályt. Hatástanulmány, gazdasági számszerűség, EU-jogi zsűrizés, alkotmányossági kontroll sem volt. A benyújtás utáni +2 napra **734 szövegjavítás** érkezett. Nem készült hozzá állapot-felvétel, sem szintézis a minőségi előzményekből, az AB iránymutató határozataiból. Ömlött bele sok közjogi fűzfapoéta spekulatív javaslata. *Szakágazati metszetei ötletszerűek: ki-ki belenyomathatta a saját nünükéjét, stiláris vagy világnézeti meggyőződését. 1938-at kísérelték meg vegyíteni 2011-gyel, eredménye a 70-es évek közepének tekli-meklije. Fogalmi rendje önkényes, sanda. Keveri az országot, az államot a nemzettel.* Nemzeti hitvallása nonszensz pátosszal tálalt hazabeszélős történelem-hamisítás. Ideologikus, olykor vallási primátust képező tanok, képzetek foglalatja sem lehetne egy alaptörvény. Alapvető jogot, kötelezettséget illető felfogása középkori, tankönyvi tételeket leromboló, avított és diktatórikus. Ki van kiért: polgár a hatalomért vagy fordítva? Eltünedeznek az alanyi jogok, sőt az objektív állami intézmény-védelmi kötelezettségek, elötörnek az üres, ígéretértékű államcélok. Így: védi, törekszik, stb. Ami az állam oldalán ócsítás, a polgárnál drágítás. Sarkalatos leágazásai siralmasak. Ha elszűrtük a nagymiséit, alig(ha) csinálhatunk helyette-cserében fájin litániát! Az AB hatásköri kiherélése II. kamara híján politikai-jogi szabadrablást nyit meg. Kollégákkal, diákokkal *jó agytorna játék, hogy aznap ki talál szarvashibát, elvétést, megmagyarázhatatlan eltérést a rendszerváltó alkotmány és az új Alaptörvény viszonylatában. Minden napra jut egy(néhány).* Végeláthatatlan listával idő híján nem szolgállok, de pár jellemző kiemelést teszek. Május 2-án törvényesen, ám székelyhymuszosan államfőt választott a parlament. A '89-es alkotmány 29/A § (2) bekezdése szerint: „Köztársasági elnökké megválasztható minden választójoggal rendelkező magyar állampolgár, aki a választás napjáig a harmincötödik életévét betöltötte.” Ugyanerről az AT 10. cikk (2) bekezdése ezt mondja ki: „Köztársasági elnökké megválasztható bármely magyar állampolgár, aki a harmincötödik életévét betöltötte.”

Fenomenális

Kimaradt a választójog meglétére vonatkozó feltétel. Miért? Vállvonogatás a felelet. Az, hogy véletlenül történt, kizárható. A szándékos elhagyást komolyan kommentálni képtelenség. Igaz, nem jogász szórszálhasogatást vélhet a bírálóban. Tévesen. A jog lényege a garancia: hogy kizárt legyen az mindenki által, ami totális agyrém. Üzenetértékű az elhagyott kritérium, még ha jóhiszemű megfejtés nem is adódnék. Kinek nincs választójoga? Pl. annak, aki most is - tegyük fel, a szegedi Csillagban – a szabadságvesztését tölti, akár élete végéig. Annak sincs, aki bár már kint van, de sok-sok évig még a közügyektől eltiltás hatálya alatt áll. Végül, zárva e díszes sort, annak sincs, aki töről metszett, gondnokság alá helyezett elmebeteg. Aki pl. jogszerűen, önmaga nem vehet vagy el sem adhat egy autót. Nevében és érdekében a törvényes képviselője jár el, ámde evidensen nem szavaz helyette. Nonszensz, de alaptörvényszerű következtetések: elvben államfővé avanszálhat, ill. e tisztségre jelölhető, aki még csak nem is szavazhat. Az aktív-passzív választójognak illetően zűrzavara fenomenális. Fordítva rendben volna, van is: a választójog nagykorúsághoz kötött életkorát ui. az elnöki minimum majdnem kétszer meghaladja. Érettség okkal kívánatik meg. Magyarország nem a Szivárvány Köztársaság, azaz nem Dél-Afrika, mely ország Nelson Mandelát: maga mögött tudva az apartheid rendszert, egy bebörtönzött nemzeti hőst emelt alkotmányosan elnökévé. Hát akkor minálunk mire fel ez a megoldás? Fel kellene tenni a kérdést a honi alkotmányozóknak, hogy vajon név szerint ki(k)re gondoltak, amikor a bűnös jelen és múlt, továbbá az agyi katasztrófa ellenére felkínáltak egy esélyt, történetesen a legmagasabb poszt, tisztség betöltése tekintetében. És ha már igen, gondoltak-e vajon még arra is április-május hónapban, hogy X,Y,Z kiszemeltjük majd államfőként kinek ad egyéni kegyelmet, kezdve történetesen önmagával?! E dilemma az államfőt helyettesítő házelnöknél is kulminál.

Tudományos, autonóm?

Érdeemes a jogi **minőség szemszögéből összehasonlítani az előző és a jelenlegi alkotmányt a tudomány** megközelítése, kompetenciája szemszögéből is. *Rendszerváltó alkotmány, alapjogi tétele: „70/G § (1) A Magyar Köztársaság tiszteletben tartja és támogatja a tudományos és művészeti élet szabadságát, a tanszabadságot és a tanítás szabadságát. (2) Tudományos igazságok kérdésében dönteni, kutatások tudományos értékét megállapítani kizárólag a tudomány művelői jogosultak.”*

Az Alaptörvény – eltekintve a főbb elemeiben tudománytalan, ámde mégis normatíván kötelező – Nemzeti hitvallásától, a X. cikkében ezt rögzíti: „Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá - a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében – a tanulás, valamint törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát.” (Megjegyzés: kimaradt egy, a birtokos helyzetet megjelenítő „a” betű a ...művészeti.. elől, továbbá elmaradt egy indokolt vessző, „...a tanítás szabadságát...előtt.)

„Tudományos igazság kérdésében az állam nem jogosult dönteni, tudományos kutatások értékelésére kizárólag a tudomány művelői jogosultak. Magyarország védi a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia tudományos és művészeti szabadságát. A felsőoktatási intézmények a kutatás és a tanítás tartalmát, módszereit illetően önállóak, szervezeti rendjüket és gazdálkodásukat törvény szabályozza.” (Megjegyzés: az MTA korábban nem volt alkotmányos tétel, az MMA kedveskedő gesztus révén lett kakukktojás. **Korábban** bár nem itt, de **közjogi tétel volt az egyetemi autonómia, amit speciális jogként az AB védett.** Formális előrelépés az egyébként korlátozott, 2 tételre vetített **önállóság meghirdetése, de azon sokat ront a mellékmondat.** Ti. a lényegében **parttalan törvényi szabályozás esélye a legfajszínűsabb 2 elem: a struktúra és a költség vonatkozásában.)** Mivel egy tudományos, fiatalos intézményben vagyunk, idézek egy ifi-grafitit: Mi vagyunk az 1. szabadon született nemzedék. Nem akarunk az utolsók lenni!

Tanulság és kodifikációóóó?!

A kodifikációs tudatlanság, ill. fecsegés is árt. Ha a törvény egy jogot valaminek az „*érdekében*” nyújt és biztosít, az ettől eltérő - habár talán ésszerű, indokolt, hasznos – joggyakorlás jogsértővé válhat. ***Miért kell értelmetlenül megpántlikáznunk egy alapjogot?*** Nem kell. Másutt a beszűkítő félelem, a fantáziátlanság büntet. Ha egyszer azt mondja a törvény, hogy tudományos igazság kérdésében „az állam nem jogosult” dönteni, akkor akarva-akaratlanul azt is mondja, hogy rajta bárki kívül más igen. Mennyivel jobb az, ha - mint kísérleteit, csíráit láttuk a múlt megismerését célzó, szolgáló (!) ügynök-mizériánál - *egy párt, egy egyház, egy újság stb. alkotmányosan feljogosítva érzi magát ilyen döntésre - közjogilag. Bizonyára nem ezt akarták a laikus „szövegszerkesztők”, de jogállami axióma, hogy művük utóbb már úgy kötelező, ahogy le van írva, nem pedig akként, ahogyan azt a hibázók kimagyarázni, csürni-csavarni szeretnék.* Mindazonáltal ***az autonóm tudomány önvizsgálatát még így se követelhetné parlamenti frakcióvezető: pláne retorzióképpen, az államfő-bukás ellentétéül.***

Tavaszi szél: lemondott Schmitt Pál államfő. Okok plusz tanulságok: januárban előjött egy biztos plágiumvád, 2 hónapig tartott a politikai maszatolás, a kivárás, az összevissza beszéd, majd egy sorry! nélkül történt a méltatlan lelépés. A helyzet 4 okból vált tarthatatlanná. 1) Bár jogilag már nem üldözhető a plágium, de a vele kapcsolatos hamis kommunikációt mindenütt kinevették. 2) Lemondani azért is kellett, mert a kormányoldal őt: a maga emberét már tehertételnek tartotta. 3) Az internetes, szabad nyilvánosság megtagadva-megsértve látta a semleges, kiegyensúlyozó államfői szerepfelfogást. 4) *Az egyetemi és más szellemi elit veszélyben látta a diplomák, a tudományos címek presztízsét. Churchill: az emberek végül mindig a józan észükre hallgatnak, ha előtte minden egyebet sikertelenül kipróbáltak.*

A kis Vuk ars poetica-ja

Az európai kormányzás - közigazgatási tudományos szempontból is nyomós - **öt alapelve: nyitottság, részvétel, elszámoltathatóság, hatékonyság és a koherencia volna. Az ötből egyszerre nálunk talán csak 1-2 van jelen. A hiányt ígéretések, üzenetek, hatalmi próbálkozások, link dumák és jogi csűrcsavarok pótolnák.**

A szólamok ellenére **a demokratikus jogállamiság katasztrófa-sújtott területévé váltunk.** A jogállamiság, a törvények, s nem a jogászok uralma föbb - elméletileg is tiszta, magas minőségű - válfajait így munkálta ki az AB 2 évtized alatt: ***jogbiztonság, kiszámíthatóság, normavilágosság, hatalommegosztás, az eljárási garanciák védelme, a formális jogállam és az igazságosság kapcsolatrendje, az alkotmányos büntetőjog mibenléte, a felek eljárási pozíciójának korrekt megállapítása, s benne pl. a fegyverek egyenlőségének elve, a közigazgatási határozatok bírósági kontrollja, a közigazgatás törvény alá rendelése, az alkotmányos szervek együttműködési kötelezettsége, a közhatalmi szervek demokratikus legitimitása, a közjogi érvénytelenség megállapíthatósága, a minősített többség megkövetelése, az alapjogi kétharmad vizsgálata, az ígérvények sorsa, a bizalomvédelem, a szerzett jogok védelme, a várományok sorsa, a visszamenőleges, negatív jog tilalma, az időmúlás jelentősége és az alkotmányos idő lehető kímélete. 21 tétel.*** Tesztkérdés: vajon mennyit lehet megtalálni ezek közül tételes normaként az AT-ben? Érdemben, garanciálisan, konzekvensen szinte semennyit! Ami még nagyobb baj: egyiküknél sincs fejlődés 2010 II. féléve óta, rohamos romlásuk azonban tény. Az ész pesszimista, az akarat optimista. **Arányuk** (miként a jogállamiság ténye és igénye terén is) kb. **1:10-hez.** Következtetés: **a tudomány esszenciája a világosság, a nyitottság. A túloldal esszenciája a kis Vuk ars poetica-ja: barátunk a sötétség.** Lehet (?) választani.

Tekli-mekli ország

Magyarország ma se hal, se hús. Európai szemmel a demokráciánk 20 évének tükre: **az egyik kormányozni nem tud, a másik győzni. Gyakran cserélnek, de a trend marad.** Tanulság: *a politika minden szintjén a hitelességhez legalábbis nem naponta, észérvekkel megcáfolható alapozás, szakmai támadhatatlanság, morális és elvi szilárdság, valamint a 10 millió polgár zömét meggyőző attitűd tartoznék. Társadalom-szervezés szerte a világban háromféle lehet: demokratikus jogállamiság, felsőbbbségi diktatúra, káoszba hajló anarchia szerinti. Itthon - növekvő agresszivitással, arroganciával - egyszerre mindhárom rajtunk van. Mindez sokáig nem tartható: professzionális válságkezelésnek kell következnie.* Mi ellen kell fellépni? Ezek szociál-filozófiai és brutális gyakorlatiasságban: irányított demokrácia, centrális erőter, elszúrt krízis-intézkedések, eszkalálódó, végig nem gondolt, kontraproduktív pénzbehajtások, nyomasztó terhek és megalázó elvonások, hamis „védelmi” populizmusok: *a közhatalom részéről hiányos felkészültséget, szóinflációba menekülő munkakultúrát, döntés-előkészítési megalapozatlanságot, kapkodást, rossz lelkiismeretet, rossz lelki egészséget mutató jel(enség)ek.* A fenntartható, érdemi korrekcióhoz a tudományos alaposág járulékos hozzájárulás, egyben hitelesítő tényező lehet. És addig? *Országunk egy lejtős tóra vagy egy vízésésre váró, unortodox gyorsnaszád. Nálunk a horgonyt a parancsnoki hídon használják.* Esélyek?

Vasúti négyes, elsikkadt axiómák

Semmi nem dőlt el, bármi megtörténhet. Prognózisom: az Alaptörvény nem éli túl szellemi atyjának uralmát. Hogy azután evolúció vagy revolúció következik-e, ma senki nem tudja. Példabeszéd: a pesszimista ember a sötétséget látja az alagútban, az optimista a fényt az alagút végén, a realista a közelőgő vonat lámpáit, a masiniszta pedig a sok idiótát a síneken.

Elnöki (szakító)próba Alaptörvény: a nemzet egységét kifejező, az államszervezet demokratikus működése felett örökös személy, *semleges kiegyensúlyozó hatalmi ág az államfő*: konszenzus-képes egyén. Még krízishelyzetben is – amit nem ő teremtett – 100 %-ig demokrata legyen. Forogtak nem adekvát nevek is. Shakespeare Hamlet-je szemléltet. A-szenárió: levegőt eszem, ígérettel töltve. B-szenárió: a macska nyávog, és megvész az eb. Májusban egy néppárti EP-képviselő vált köztársasági elnökké. Szerencse-kívánat illette az új államfőt: szükség(e) lesz rá, neki és az országnak is.

Több tucatnyi olyan fogalom, alkotmányos intézmény, alapjog volt a rendszerváltó alaptörvényben, amely eltűnt vagy felvizeződött az újban. Nézzék csak majd a későbbi dián látható képet!

Az alkotmányjog nem pusztán 100-200 § vagy cikkely. Zöme versengő együttműködés, szokás, illem, etc. Mert ha nem: mikor is nyertünk utoljára szabadságharcot? Jó megoldás is ajánlható: 2012-ben döntés, 2108-ban beüzemelés. Ősi latin mondás magyarul: nem minden dolog tisztességes, helyes, amit megtenni szabad. **A demokrácia sok ilyen kis ön –és társ-korlátozásból áll.** Tudományosság, hitvilág? Ami valóban szép, fontos és hihető: **az igazi alkotmány a jog Bibliája.** A miénk Európa legfiatalabb alkotmánya: a gyermekbetegségeire ez sem mentség. Ez **az AT azért ideiglenes, mert egy rendszert testesít meg: áll vagy bukik vele.** Észak-Balkán leszünk vagy vonzó Közép-Európa? Sólyom Lászlótól egy *korábbi, itt találó*, általános jelzés: a **legtöbb, jó politikai célt az alkotmány sáncain belül is meg lehetne valósítani.** Ergo: vagy **alkotmányos kultúra vagy talmi erőkultusz.**

„A stílus maga a rendszer” 1.

Sólyom László ex-államfő, az AB egykori elnöke **2012 augusztus elején Aszófőn** a falunapon nemzetközi visszhangot keltő ünnepi beszédet mondott. Előadásáról a 2012. augusztus 6-i lapok a maguk értékrendje szerint számoltak be. Az egy teljes kolumnás áttekintés rendkívüli, olykor **zavarba ejtő elegye** a honi közpolitika számos bajának, s azok okainak. Még jóhiszeműen is bizarr dolog kiemeléseket tenni. Ámde, elrugaskodva a pártos politika címben is jelölt káros és kóros tüneteinek listázásától, **a közjogilag leginkább érdekes megállapítások, köztük a – szerintem – vitatható tételek a következők:** a szónok **általános érvénnyel bírálta a honi politikai rendszert, s a fekete-fehér szemléletet,** jelezvén: a pártpolitikán kívül is van élet, sőt annál jobb élet, minél inkább magunkra építjük. Ebbéli **következtetései talán túlzóak:** egy európai többpártrendszerű demokráciában *lehet utálni és leszólni a pártokat, ám jobb látni: a szisztéma rossz-e avagy a honi bornírtság, a stáb és a vezérlés teszi azzá!?* Hiteles, *minőségi érvekkel bírálta a tervbe vett választói regisztrációt,* kimutatván, hogy a felhatalmazáshoz nem mindegy a felhatalmazók száma, aránya. Nyomós érve volt: **az alkotmányos kultúra a törvényhozásban és a kormányzásban is odaveszett.** „A magyar alkotmány, majd a helyébe lépő alaptörvény (sic!) elvesztette szilárdságát, feltétlen érvényét.” Újból tett egy érdekes megállapítást: **„az eddigi magyar intézkedések eredménye szintén elérhető lett volna alkotmányosan kifogástalan úton is.”** Hát!?! – lásd a 98 %-os külön-adótól a bírák rapid, pártpolitikai okból való, s a bírói függetlenséget sértő lépésig! Vitatható ez itt, így.

„A stílus maga a rendszer” 2.

„Nem csoda az emberek tanácstalansága, ha nem látják a stratégiai célokat. A változásoknak nincs magyarázata, és eredményük is bizonytalan, hiszen a törvényekhez, intézkedésekhez nem készül hatástanulmány. A politikai és gazdasági hatalom bebetonozásán és központosításán túl legfeljebb pillanatnyi, taktikai célok ismerhetők fel.” Kitekintett Sólyom László ex-elnök az EU országainak teherviselési próbáira, s utalt arra: ehhez **nem rombolták le ott az alkotmányos kultúrát és intézményeket.** Az előadó – talán az ünnep miatt is reményt csepegtetve a hallgatóságba -kiállt a mellett, hogy a pártpolitikából kiábrándult embereknek **van hová visszavonulni: ti. az önkormányzatokba**, ez ui. a saját területük elfoglalása lenne. Bizarr idézet e körből: „...a helyi közösségek nem tehetetlen tárgyai a központi igazgatásnak.”

Sajnos, ez a romantikus és egyféle harmadik utas megoldás immár elvileg sem áll meg, azt az Alaptörvényt eltörölte. Eddig az AB az önkormányzati jogok természetét **a népfelség elvéből** vezette le: „a **helyi önkormányzás alapjoga a népszuverenitásból fakadó jogosultság**”. Ez nem csak alapjogi szisztéma, de kollektív jogi bázis is volt: avantgárd kiinduló ponttal természetjogi filozófiát követett. A választópolgárok közösségét megillető önkormányzás joga nem a hatalom adománya, hanem eleve létező népi jog és szabadság. Így azt a parlament el sem veheti, meg sem nyirbálhatja tetszése szerint. /Megtörtént!/
Tételesen felsorolt önkormányzati alapjogok - 8 elem – nyert anno alkotmányos megerősítést, kapott egyfajta kiemelt védelmet. Radikálisan, gyökeresen, **a népszuverenitást megsértve, csonkítva keletkeztek új szabályok.** 31. cikk: „(1) Magyarországon a helyi közügyek intézése és a közhatalom gyakorlása **érdekében önkormányzatok működnek.** (2) A helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.” Műhiba itt az „érdekében”, azt sugallja, hogy csupán célhoz kötött, **ab ovo behatárolt önkormányzatiság lehet ezután.** A 32. cikkben rangrejtve, jól-rosszul, immár nem alapjogként visszaköszönnek a korábbi jogosultságok. Ámde kiegészülnek az ellenőrzésből felügyeletté szigorodott központi állami szerep dörgedelmeivel. Ez más világgép, visszalépés, kilúgozódása mindannak, amit helyi demokráciának, s decentralizációnak hívunk.

„A stílus maga a rendszer” 3.

További vita(tatható) pontok! Súlyom elnök úr előbb kijelenti, hogy „noha a Magyarországot (sic!) érő kritikák egy része /vajh, melyik, a szerző!/ valóban bántó és igaztalan, a politika nem maradhat meg az érzelmek és az összeesküvés-elméletek szintjén. Ez ui. csak arra jó, hogy a tárgyilagos, megalapozott kritikát megnehezítse. Aki így szólal meg, azt is az ellenséghez sorolják- húsz éve nem hallott szóval: könnyen ellenforradalmár lehet.” Talán megriadva önön bátorságától (és igazságától!?) az előadó ellenpontosított: „nyilvánvaló, hogy Magyarországon szó sincs (sic!) fasizmusról és diktatúráról. Az alaptörvény ellen felhozott kifogások legnagyobb része /vajh, melyik s minő területeken?!, a szerző/ mondvacsinált. Azonban mégiscsak vannak súlyos bajok. A Velencei Bizottság, az EU bírósága vagy a strasbourgi EJEB súlyos és szakszerű szavait nem lehet érzelmi politika síkján elütni.” Még egy oldalazó (huszár)vágás: „... az egyoldalú kommunikációt, az elfogult magyarázatokat egyre kevesebben fogadják el....egyre kevesebben viselik el azt a lebecsülést, ami a magyarázat nélküli, erőszakos kormányzati lépésekből éppúgy árad, mint abból, amikor megérdemelten hitelüket vesztett ellenzékiek lármáznak a demokrácia védelmében.”

A stílus ehelyütt is beillik egy rendszerbe. Érdemben: senkinek nincs monopóliuma a közjogi (rendszer)bírálatra. Önellentmondás, hogy az előadó szenvedélyesen és oki eredettel bírálja a FIDESZ-karakterű alkotmányozás kezdetét, állomásait és végeredményét, ám elvitatná ugyanezt másoktól! Milyen alapon? Az a fontos, ki mondja? Mi szükség volt egy méltatlan oldal-vágásra, a legutóbbi 2 év törvényhozását okkal-joggal bíráló ellenzék leszólására, s vajon ennek során az ex-elnök vesztes, csalódott politikusként vagy közjogi tótumfaktumként nyilvánult-e meg? Egyáltalán: kiket sorol(t) a hitelüket vesztettek közé, miért, meddig és miféle alapon? Ez a sporteseményen drukkoló tanárt juttatja eszembe, aki a saját oldal kudarcakor a körön belülről, kedvetlenül hümmög és morog, az ellenfél botlása, majd erkölcsi-szakmai nyérésekor viszont - az eredménytől függetlenül – kifütyül és ignorál. Egyéb alaptörvény-párti szótemelés? Nincs vagy burkoltan van csupán. Egy 2012.02-14-i híradás szerint, mely az USA itt-ott kifogásolható, öreg alkotmányáról szólt, párhuzamot keresve Jakab András oda konkludált, hogy „az Alaptörvényt egy sikeres Magyarország sikeres kormánya legitimálhatja ... ha jól kormányoznak, akkor ez látványos háttérrel adhat, ha ellenben rosszul, akkor ez inkább csak dühítő színháznak fog tűnni.” Ámde a színész a színpadon azért alakoskodik, hogy kifejtse, a politikus a pódiumon azért, hogy elrejtse az igazságot.

Paczolay: a jogállam nincs sikerre ítélve MTI 2012.05.08., 21:35

A válságból nem lehet kijutni a jogállami kritériumok mellőzésével - mondta Paczolay Péter, az Alkotmánybíróság (Ab) elnöke kedden Budapesten. Az ifjúság jövője - trendek és remények elnevezésű, az Európa-nap alkalmából szervezett rendezvényen tartott előadásában Paczolay Péter kifejtette, hogy a korábbi és a jelenlegi alaptörvényben egyaránt rögzített jogállamiság fogalma az Ab két évtizeddel ezelőtti, de ma is érvényes megfogalmazása szerint egyszerre leíró és előíró jellegű, azaz fennálló tény és megvalósítandó program egyaránt. A jogállamiság formálisan joghoz kötött állami működést, tartalmilag pedig alapjogi követelményeket, erkölcsi megfontolásokat fejez ki, mint például a szabadság, az egyenlőség és az emberi méltóság és autonómia - mondta a jogtudós, aki arra is felhívta a figyelmet: az európai hagyományban a jogállamiság hordozza többi között a törvényesség és az átlátható, számon kérhető, demokratikus jogalkotás követelményét, az önkényesség és a diszkrimináció tilalmát, illetve a független, pártatlan igazságszolgáltatást. Egy jogállamban a jog határt szab a politikának - jelentette ki Paczolay Péter. A jogtudós megjegyezte: manapság kihívások érik a jogállamot. Az egyik a "hatékony állam sürgetői" részéről, akik szerint például az Ab a többségi demokrácia akaratával szemben hátráltatja a jól működő állam kiépítését. Ám az Ab elnöke szerint például a jogalkotás olyan gyorsítása, amely lemond a széles körű társadalmi, sőt még a parlamenti vitáról is, plurális demokráciában nem hozhat időtálló eredményeket, sérti a résztvevők jogait és a tisztességes eljárás követelményét. A jogállamot a gazdasági válsággal összefüggésben érő kritikákkal kapcsolatban Paczolay Péter kifejtette: egyesek szerint ilyen körülmények között nincs idő a jogállami követelmények tiszteletben tartására, totális felhatalmazásra van szükség, ezt nem egyszer a kiszolgáltatott tömegek is vonzónak tartanak. Az Ab elnöke szerint azonban kérdéses, hogy születhetnek-e így időtálló jogalkotási eredmények, megszilárdulhat-e az állam működésébe vetett bizalom. A globális biztonsági kihívások jogállamra gyakorolt hatását illetően az Ab elnöke Benjamin Franklint, a XVIII. század végének nagy amerikai gondolkodóját idézve úgy fogalmazott: aki kész feláldozni szabadságát a biztonságért, előbb-utóbb mindkettőt elveszíti. A jogállamon kívül csak a diktatúrák önkényuralmi hatalomgyakorlása létezik, aki ez utóbbit elutasítja, annak számára csak a jogállam lehet követendő - hangsúlyozta az Ab elnöke. Paczolay Péter arra is figyelmeztetett: a jogállamiság programjának sikere kulturális feltételeken is múlik. A jogállam nincs sikerre ítélve, sorsa ráutalt mindazokra, akik működtetik, és ha intézményei meggyengülnek, a belé vetett bizalom megrendül, az állam a tekintélyuralmi kísérletek táptalajává válhat.

Az EKINT 8 pontja

A politikai kinevezetteknek távoznuk kell

Az a jogrendszer, amely nem a közhatalmat, hanem a polgárok szabadságát szorítja korlátok közé, nem felel meg a modern alkotmányosság eszméjének – hívja fel a figyelmet az Eötvös Károly Intézet, amely nyolc pontba szedte, milyen lépésekre van szükség a jogvédők szerint megrendült magyar alkotmányosság helyreállításához.

Az Eötvös Károly Intézet (EKINT) közös felelősségükre figyelmeztetve fordul az alkotmányosság híveihez a független, demokratikus politikai erőkhöz a jobb- és a baloldalon, és felhívja őket a megrendült magyar alkotmányosság helyreállítására. A rombolás számbavételét és a helyreállítás feladatait az EKINT nyolc fejezetben foglalja össze.

1. Az a jogrendszer, amely nem a közhatalmat, hanem inkább a polgárok szabadságát szorítja korlátok közé, nem felel meg a modern alkotmányosság eszméjének. A szabadság a közhatalom korlátja. A polgári szabadság tiszteletét helyre kell állítani.

2. Ahol a független intézmények – strukturális és személyi értelemben – a kormányzat befolyása alá kerülnek, ott megszűnnek a hatalom korlátjaként működni. A hatalmat ellenőrző és korlátozó intézmények függetlenségét helyre kell állítani, a politikai kinevezetteknek a független intézmények éléről távoznuk kell.

3. Nem képes alkotmányként funkcionálni az az alkotmány, amely szabadon átírható. Az alkotmány stabilitását meg kell teremteni. Meg kell akadályozni, hogy a jövőben bármely kétharmados többséghez jutó politikai erő szétdúlja az alkotmányosságot.

4. Jogi kikényszeríthetőség nélkül az alkotmány jogi értelemben olyan, mintha nem is létezne. Az alkotmány kikényszeríthetőségét, az alkotmánybíráskodás tekintélyét helyre kell állítani.

5. Ahol az alkotmány és az azt végrehajtó törvények nem védik az egyes alapjogokat megfelelő garanciákkal a politikai önkénnyel szemben, ott e jogok nem a hatalom korlátait jelentő szabadságjogok, hanem csak politikai deklarációk. Az alapjogok a jogállamban a közhatalom gyakorlóit korlátozzák. Az önkényeskedés ma intézményesülő rendszerét meg kell szüntetni. Az alapvető jogok tekintélyét helyre kell állítani.

6. Az az állam, amely ideológiát és történelemszemléletet tesz kötelezővé, nem tekint a polgárait egyenlő méltóságú személyként. Az alkotmány értékek foglalatára és a haza minden - bármilyen hitű és meggyőződésű polgárára – ugyanolyan tisztelettel és figyelemmel tekint. Az alkotmány nem képvisel sem ideológiát, sem vallásos sem pedig vallástalan hitet.

7. Ha a szabad és tisztességes politikai verseny feltételei sérülnek, a kormány legitimitása megkérdőjeleződik. Helyre kell állítani a szabad és tisztességes politikai versenyt a választási szabályok, a választókerület-határok, a kampányszabályozás, a választójog és a médiaszabályozás felülvizsgálata során.

8. Ahol az egyik demokratikusan hatalomra jutott többség az utódai hatalomgyakorlását igazolhatatlan módon megköti, ott a szabad választások értelme is kérdéses. Helyre kell állítani a parlamentarizmus elvein működő, a politikai váltogazdaságot biztosító közjogi rendszert.

A javaslatokat a nyilvánosságra hozatallal egyidejűleg eljuttatják a demokratikus pártokhoz és mozgalmakhoz. A felhívás teljes szövege az EKINT honlapjáról tölthető le. <http://tinyurl.com/bqvxdc8>

Manufaktúra, (el)baltázás

A romló jogállam alkotmányjogi és politikai összefüggései izzani kezdtek. Kb. akkora a különbség a bejáratott, európai jogállam és hazánk mai közállapota között, mint amekkora Szolnok és Budapest távolsága - gyalog. **(Ön)érdek-vezérelt, erőszakos, bornírt és morálisan romboló jogerózió** jellemzi a legutóbbi éveket, hónapokat. **A jog az improvizáló, taktikázgató pártérdek, pártpolitika - néha csakugyan egyéjszakás - ágyasa lett:** úgy is bánnak vele, sőt rendre mással fizettetik ki. Ismétlő megerősítés: a több száz új törvény zöme *silány manufaktúra* részrehajló, ötletszerű, szégyenletes végterméke.

Szemléltetés, ősi mondás: az események sokszor megvannak, majd egy ponton belépnek az időbe. **Diákjaimtól kaptam 8-9 éve gyanútlan ajándékba egy kőbaltát.** Íme! Cikizéssel: nem ismétlő-fegyver, erőteljes viszont-humor, védj magad! - az eredeti üzenete. A kőbaltám igazi. A békepartnerség, a diákhumor és az országimázs 3 - véresen komoly, más - külön dolog. Ma a **balta odaképzeltető a H betű mellé: a borzalom, a balekság, az erkölcsi nihil, a szelektív szigor vagy tán a másodsándékú üzlet jelképe** - jogi tekintetben is. Barátok, ősellenségek, analfabéták is értik.

Szókratész hosszú beszédekert tartott. A barátai meg is ölték.

És -
Hova lett az
Alkotmány ???

***Sarkalatos
törvények
kézi könyve
1. sz. kötet***

Piacgazdaság nuku?

Régi alkotmány: Magyarország gazdasága olyan piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül. Alaptörvény: 0. Nincs korreláció, se határ az állami és a magángazdaság között.

Tréfa: az angol ülve gondolkodik, a francia állva, az amerikai asztalra tett lábbal, az orosz betárazva, az indiai jógázva, a kínai biciklizve, magyar meg utána (post festa).

Igaz?!

***"Ha mindig igazat mondasz,
semmire sem kell emlékezned."
(Mark Twain)***

Alázat

“Az a baj a világgal, hogy a hülyék mindenben holtbiztosak, az okosak meg tele vannak kételyekkel.”

Bertrand Russell

